

TÁRSADALOMFÖLDRAJZI FOLYAMATOK
KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN: PROBLÉMÁK,
TENDENCIÁK, IRÁNYZATOK

Nemzetközi földrajzi konferencia
Beregszász, 2020. március 26–27.

Tanulmánykötet

2. kötet

СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

HUMAN GEOGRAPHICAL PROCESSES
IN EAST CENTRAL EUROPE: PROBLEMS,
TENDENCIES AND TRENDS

International Geographical Conference
Berehove, March 26–27, 2020

Selected papers

Volume 2

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

**TÁRSADALOMFÖLDRAJZI FOLYAMATOK
KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN: PROBLÉMÁK,
TENDENCIÁK, IRÁNYZATOK**

Nemzetközi földrajzi konferencia
Beregszász, 2020. március 26–27.

Tanulmánykötet

2. kötet

„RIK-U” Kft.

Ungvár

2020

УДК (ЕТО): 911.3(4-11)(4-191.2)
T– 32

A kétkötetes kiadvány a Beregszászban, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán 2020. március 26–27-re tervezett, de a koronavírus-járvány miatt bevezetett karantén következtében elhalasztott *Társadalomföldrajzi folyamatok Kelet-Közép-Európában: problémák, tendenciák, irányzatok* című nemzetközi földrajzi konferenciára beküldött előadások anyagát tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlege és Földtudományi és Turizmus Tanszéke közreműködésével.

Szerkesztőbizottság: *Berghauer Sándor, Dávid Lóránt Dénes, Dnyisztrjanszkij Miroszlav, Fodor Gyula, Gergely Livia, Gönczy Sándor, Izsák Tibor, Mocá Andrij, Molnár D. István, Molnár József, Nagy Tibor, Oláh Natália, Papp Géza, Sass Enikő, Sesuka Halina, Tóth Attila, Vince Tímea, Virván Olga*

Műszaki szerkesztés: *Dobos Sándor*

Tördelés: *Dobos Sándor, Tótin Viktória, Vezsdel László*

Korrektúra: *Kordonec Oleksandr, Pusztai-Tárczy Beatrix, Sin Edina, Vrabely Tamás*

Borítóterv: *Molnár D. István*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felelnek: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A kötetben található tanulmányokat
a nemzetközi földrajzi konferencia Tudományos Tanácsa lektorálta.

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A kiadvány tartalmát az „Unicheck”
online plágium-ellenőrző program segítségével ellenőriztük.

**A konferenciát és a kiadvány megjelenését
Magyarország kormánya, továbbá a Nemzetstratégiai Kutatóintézet támogatta:**

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88 000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7868-12-4
ISBN 978-617-7868-14-8 (T. 2)

© A szerzők, 2020
© A szerkesztőbizottság, 2020
© II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, 2020

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ф. РАКОЦІ ІІ

**СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ**

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

ТОВ «РІК-У»

Ужгород

2020

УДК: 911.3(4-11)(4-191.2)
Т– 32

Двотомний збірник містить матеріали доповідей міжнародної наукової географічної конференції *Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями*, яка мала відбутися 26–27 березня 2020 року в Закарпатському угорському інституті ім. Ф. Ракоці ІІ (м. Берегове), однак через епідемію коронавірусу та запровадження карантину була відкладена.

Підготовлено Видавничим відділом спільно з кафедрою географії та туризму Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

Редакційна колегія: *Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянський, Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца, Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп, Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван*

Технічне редагування: *Олександр Добош*

Верстка: *Вікторія Товтін, Ласло Веждел, Олександр Добош*

Коректура: *Беатрікс Пустой-Гарці, Едіна Шін, Олександр Кордонець, Томаш Врбель*

Обкладинка: *Стефан Молнар Д.*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ*

Відповідальні за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

Матеріали видання рецензовані Науковою радою міжнародної наукової географічної конференції.

За зміст опублікованих статей відповідальність несуть автори.

Матеріали збірника були перевірені на наявність збігів і запозичень сервісом «Unicheck».

Проведення конференції та друк видання здійснено за підтримки уряду Угорщини й Інституту національних стратегічних досліджень:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88 000. Електронна пошта: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Євген Станішевський

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (Т. 2)

© Автори, 2020

© Редакційна колегія, 2020

© Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ, 2020

FERENC RÁKÓCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN
COLLEGE OF HIGHER EDUCATION

**HUMAN GEOGRAPHICAL PROCESSES
IN EAST CENTRAL EUROPE: PROBLEMS,
TENDENCIES AND TRENDS**

International Geographical Conference
Berehove, March 26–27, 2020

Selected papers

Volume 2

“RIK-U” LLC
Uzhhorod
2020

УДК (UDC): 911.3(4-11)(4-191.2)
T- 32

The two-volume publication contains the speeches submitted for the international geographical conference under the title *Human geographical processes in East Central Europe: problems, tendencies and trends* that was to be held in Berehove, at Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education on 26–27 March 2020, but was postponed due to the quarantine preventive measures introduced as a result of coronavirus epidemic.

Prepared at the Publishing Department of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education in cooperation with the Department of Geography and Tourism

Editorial Board: *Sándor Berghauer, Lóránt Dénes Dávid, Myroslav Dnistrians'kiy, Gyula Fodor, Lívia Gergely, Sándor Gönczy, Tibor Izsák, Andriy Motsa, István Molnár D., József Molnár, Tibor Nagy, Natália Oláh, Géza Papp, Enikő Sass, Halyna Shchuka, Attila Tóth, Tímea Vince, Olga Virván*

Technical editing: *Sándor Dobos*

Page proof: *László Vezsdel, Sándor Dobos, Viktória Tótin*

Proof-reading: *Beatrix Puztai-Tárczy, Edina Sin, Oleksandr Kordonec, Tamás Vrabely*

Cover design: *István Molnár D.*

Universal Decimal Classification (UDC): *Apáczai Csere János Library of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

The research papers of the volume were proofread by the Scientific Council of the international geographical conference.

Authors are responsible for the content of the research papers.

The content of the research papers was checked by Unicheck Plagiarism Checker Service and Plugin.

**The conference and the publication of the research papers
sponsored by the government of Hungary and the Research Institute for National Strategy:**

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
Gagarin Street 36, 88 000 Uzhhorod, Ukraine. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (T. 2)

© Authors, 2020

© Editorial Board, 2020

© Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, 2020

TARTALOM / ЗМІСТ / CONTENT

1. KÖTET / ТОМ 1 / VOLUME 1

ELŐSZÓ	23
ПЕРЕДМОВА.....	24
PREFACE	25
ПЕРЕДМОВА.....	26
ELŐSZÓ	27
PREFACE	28
<i>Plenáris előadások / Пленарні доповіді / Plenary Presentations</i>	<i>29</i>
Маруняк Є. О.: РЕГІОНАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ ТА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА: ПОШУК БАЛАНСУ	31
Мезенцев К. – Провотар Н.: НЕОДНОЗНАЧНІ ПРИМІСЬКІ ПРОСТОРИ: РОЗШИРЕННЯ ЧИ ЗВУЖЕННЯ ПОВСЯКДЕННИХ ПРАКТИК?	41
Руденко Л. Г. – Дронова О. Л.: ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ І ЗАВДАННЯ ГЕОГРАФІЇ	47
<i>Népesség- és társadalomföldrajz / Географія населення та соціальна географія / Population and Social Geography</i>	<i>53</i>
Bagdi, Róbert: ETHNIC MINORITIES AND THEIR LANGUAGE IN HUNGARIAN COUNTY SEATS – THE CENSUS OF 2011	55
Berki, Márton – Sivadó, Brigitta: SECULARIZATION OR A RELIGIOUS REVIVAL? – RELIGIOSITY IN DUNAÚJVÁROS AND KAZINCBARCIKA DURING AND AFTER SOCIALISM.....	65
Dancs György: DEMOGRÁFIAI HELYZETKÉP ÉSZAKKELET-MAGYARORSZÁGON AZ 1831-ES KOLERA-JÁRVÁNY IDEJÉN.....	73

<i>Дністрянський М. С.:</i> ОСНОВНІ ЕТАПИ ЗАСЕЛЕННЯ ГИРСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ.....	83
<i>Dusek Tamás:</i> AZ OKOSVÁROSOK KOMPLEX MUTATÓSZÁMAINAK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI KÉRDÉSEI.....	91
<i>Egri Zoltán – Uzzoli Annamária:</i> AZ EGÉSZSÉGEGYENLŐTLENSÉGEK NÉHÁNY ÖSSZEFÜGGÉSE A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI EGYENLŐTLENSÉGEKKEL MAGYARORSZÁGON.....	99
<i>Fabula, Szabolcs – Ilcsikné Makra, Zsófia – Pál, Viktor – Lados, Gábor – Boros, Lajos:</i> MIGRATION INTENTIONS AND MOTIVES OF HEALTH WORKERS AND MEDICAL STUDENTS – A COUNTRY CASE STUDY FROM HUNGARY	107
<i>Гукалова І. В.:</i> ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КОНТЕКСТ ОСМИСЛЕННЯ ПЕРЕДУМОВ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ	115
<i>Гаврилюк О.:</i> СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ У РАДЯНСЬКОМУ РОЗПОДІЛІ ЖИТЛА – ВІД СТАЛІНІЗМУ ДО РОЗВИНЕНОГО СОЦІАЛІЗМУ. РЕЗУЛЬТАТИ ПОЛЬОВОЇ РОБОТИ У МІСТІ ДНІПРО [ЕКС ДНІПРОПЕТРОВСЬК], УКРАЇНА	123
<i>Лейберюк О. М.:</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОСТОРОВИХ БАЗ ДАНИХ ДЕМОГРАФІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК НАСЕЛЕННЯ.....	133
<i>Molnár D. István:</i> A KÖZIGAZGATÁSI TÉRFELOSZTÁS VÁLTOZÁSAI KÁRPÁTALJÁN UKRAJNA FÜGGETLENNÉ VÁLÁSÁT KÖVETŐEN.....	139
<i>Molnár József:</i> MÓDSZEREK A NÉPESSÉG ELHELYEZKEDÉSE, ILLETVE A NÉPSŰRŰSÉG TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSÁRA – KÁRPÁTALJA PÉLDÁJÁN.....	147
<i>Obádovics Csilla:</i> NÉPESEDÉSI FOLYAMATOK KÜLÖNBSEGEI A KÁRPÁT-MEDENCE NÉHÁNY ORSZÁGÁBAN	157
<i>Patkós Csaba – Tóth Antal:</i> MAGYAR FIATALOK MIGRÁCIÓJA EMPIRIKUS KUTATÁSOK TÜKRÉBEN	167

Підгрушній Г. П. – Сікорська Л. Б.: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ НАСЕЛЕННЯ МІСТ УКРАЇНИ	177
Поливач К. А.: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЯВЛЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО КАРКАСУ УКРАЇНИ	185
Пугач С. О. – Мезенцев К. В.: ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	193
Rigóczy Csaba: A VÁROSI OTTHON-ATTITÚD VIZSGÁLATA	201
Siskáné Szilasi Beáta – Halász Levente: A KELET- ÉS KÖZÉP-EURÓPAI GAZDASÁGI ALAPÚ KIVÁNDORLÁS MINT ÉLETSTRATÉGIA – A SZUBJEKTÍV JÓL-LÉT SZINTJEI KÜLFÖLDÖN.....	211
Tolnai Gábor: KELET-KÖZÉP-EURÓPAI FŐVÁROSOK VÍZPARTI MEGÚJULÁSA BUDAPEST, BELGRÁD ÉS KIJEV PÉLDÁJÁN	221
Tuza Benedek: BELSŐ-ERZSÉBETVÁROS TÁRSADALMI KONFLIKTUSAI	231
Veselicz Adél: A LEADER HELYI AKCIÓCSOPORTOK MŰKÖDÉSÉNEK VIZSGÁLATA TERÜLETI EGYENLŐTLENSÉGI INDEXEK SEGÍTSÉGÉVEL.....	241
Вірван О. О.: ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ ДЕПУТАТСЬКИХ КОРПУСІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ	251
<i>Régiók és határok / Regioni та кордони / Regions and Borders.....</i>	257
Bodó, Pál Bence: EXTERNAL DEBT ACCUMULATION IN KYRGYZSTAN.....	259
Csernicskó István: HOL A HATÁR, AVAGY MEDDIG TART EGY NYELVTERÜLET? EGY DIALEKTUSKONTINUUM ÖNÁLLÓ NYELVEKRE OSZTÁSÁNAK PROBLÉMÁI.....	269
Elekes Tibor – Szilágyi Ferenc: A HABSBERG BIRODALOM TÉRSZERVEZÉSI KÍSÉRLETEI DÉLKELET-ERDÉLYBEN	279

Hajdú Zoltán: TÉRKÖZÖSSÉGI, ÉRDEKKÖZÖSSÉGI, „SORS-KÖZÖSSÉGI” ÁLLAMCSOPORTOK FORMÁLÓDÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ KELETI TÉRSÉGÉBEN.....	289
Kozma, Dorottya Edina: COMPOSITE SUSTAINABLE DEVELOPMENT INDICATORS IN CASE OF 28 EUROPEAN UNION MEMBER STATES.....	299
Кравцова І. В.: ГЕОГРАФІЧНИЙ ФЕНОМЕН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЄВРОПИ	309
Szabó Pál: FOGYASZTÁSFÖLDRAJZI DIMENZIÓK A POSZT-SZOCIALISTA TÉRSÉGBEN	317
Склярська О. І.: ЕЛЕКТОРАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ У ПРИКОРДОННИХ ЕТНІЧНО НЕОДНОРІДНИХ РАЙОНАХ УКРАЇНИ.....	327
<i>Nemzeti kisebbségek által lakott térségek társadalmi és gazdasági pozíciói Kelet- és Közép-Európában / Соціальні та економічні позиції регіонів із компактним проживанням національних меншин у Східній та Центральній Європі / Social and Economic Positions of the Regions Inhabited with Ethnic Minorities in Central and Eastern-Europe</i>	335
Körmöczi Gábor: A NÉPI KULTÚRA TÁMOGATÁSPOLITIKÁJÁNAK TERÜLETI ASPEKTUSAI MAGYARORSZÁGON ÉS ROMÁNIÁBAN A CSÓRI SÁNDOR ALAP FINANSZÍROZÁSAINAK TÜKRÉBEN	337
Linc Annamária: A MAGYAR–UKRÁN HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK LEHETŐSÉGEI ÉS KORLÁTAI.....	347
Samu István – Kulcsár László: ÖSSZENŐ, AMI ÖSSZETARTOZIK. A TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI KAPCSOLATOK REKONSTRUKCIÓJA KÉT IPOLY MENTI FALUBAN A FOLYÓ SZEMKÖZTI OLDALÁN	355
Szalkai Gábor: SZIMBOLIKUS HARCOK A KÁRPÁTOK ÁTJÁRÓIBAN.....	365
Tőzsér Anett: A MAGYAR TURIZMUS KÁRPÁT-MEDENCEI SZINTŰ KITERJESZTÉSÉNEK INDOKOLTSÁGA ÉS LEHETŐSÉGEI.....	373

2. KÖTET / TOM 2 / VOLUME 2

<i>Turizmus / Туризм / Tourism</i>	407
Алієв В. В.: СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	409
Аріон О. В. – Бричук М. С.: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МИС- ЛИВСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	415
Чернишова Т. М.: SWOT-АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЧНІ АЛЬ- ТЕРНАТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	425
Elekes Tibor – Kápolnási Zsolt: AZ AGYAGFALVA EMLÉK- HÁZ IDEGENFORGALMI JELENTŐSÉGE, OKTATÁ- SI-NEVELÉSI LEHETŐSÉGEI.....	431
Gyuricza László – Szabó Balázs Attila: A MAGYARORSZÁ- GI SKANZENEK IDEGENFORGALMI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA.....	437
Kalmárné Rimóczi Csilla – Bakos Róbertné: AZ ONLINE KOM- MUNIKÁCIÓ JELENTŐSÉGE AZ UTAZÁSI DÖNTÉ- SEKBEN.....	447
Калмикова І. С. – Меліх О. О. – Меліх Т. Г.: СОЦІАЛЬНО- ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ТА ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ.....	457
Kampó Ildikó: AZ EU-S TURISZTIKAI FEJLESZTÉ- SI PROGRAMOK MEGJELENÉSE KÁRPÁTALJA HEGYVIDÉKI TERÜLETEIN.....	465
Kátay Ákos: A GLOBÁLIS SZÁLLODAVÁLLALATOK TER- JESZKEDÉSI AKTIVITÁSA ÉSZTORSZÁG, LETT- ORSZÁG, LITVÁNIA, BELARUSZ, UKRAJNA ÉS MOLDOVA FŐVÁROSAIBAN.....	475
Kóródi, Márta – Mondok, Anita – Szabó, Attila: THE AWARE- NESS AND ACCEPTANCE OF THE TOURISM BRAND “HEART OF THE HUNGARIAN GREAT PLAIN” AND ITS ATTRACTIONS.....	485
Lontai-Szilágyi Zsuzsanna – Oláh Natália – Tóth Nikoletta Marian- na – Gönczy Sándor: KERESLETELEMZÉS A MAGYAR- ORSZÁGRÓL A KÁRPÁTALJAI BEREGVIDÉKRE ÉRKEZŐ TURISTÁK KÖRÉBEN.....	495

<i>Máltesics Péter – Varjas János: AZ INTERAKTÍV TANULÁS ÖSVÉNYEIN. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI GEOPARKOK OKTATÁSI MEGOLDÁSAI.....</i>	505
<i>Машіка Г. В.: АТРАКЦІЯ ЯК ДОМІНУЮЧА СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i>	515
<i>Mátyás Szabolcs – Tokodi Panna: A TURIZMUSBIZTONSÁG EGYES ÖSSZETEVŐINEK VIZSGÁLATA A VISEGRÁDI ORSZÁGOKBAN</i>	523
<i>Меліх О. О. – Калмикова І. С. – Меліх Т. Г.: НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СФЕРУ ТУРИЗМУ</i>	533
<i>Mondok, Anita – Szüle, Picabo Heder: ADULTS-ONLY HOTEL – A POTENTIAL SPECIALIZATION FOR SUCCESS?</i>	539
<i>Осінчук А. С.: ПРАВОВИЙ ДИСКУРС ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	549
<i>Пацюк В. С. – Герасімова С. В.: РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ.....</i>	557
<i>Papp Géza: A KÉZMŰVES TERMÉKEK IRÁNTI KERESLET KÁRPÁTALJA FESZTIVÁLJAIN</i>	565
<i>Sass Enikő – Berghauer Sándor: HELYZETKÉPAZ EGÁNEDE KÁRPÁTALJAI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM TURIZMUSRA GYAKOROLT HATÁSAIRÓL</i>	575
<i>Sütő László – Baranyi Kinga – Baráz Csaba – Holló Sándor – Homoki Erika – Cs. Nagy Ádám – Gasztonyi Éva: A BÜKK-VIDÉK GEOPARK FÖLDTUDOMÁNYI ÉRTÉKEINEK ÉRTÉKELÉSE</i>	585
<i>Ситник О. І. – Хлевнюк О. Я. – Працьовитий М. М.: НЕПЕВНЕ МАЙБУТНЄ ЧИ ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ГАЙВОРОНСЬКОЇ ВУЗЬКОКОЛІЙКИ</i>	595
<i>Смирнов І. Г.: ВОЄННИЙ ТУРИЗМ: ГЕТЬМАН П. КОНАШЕВИЧ-САГАЙДАЧНИЙ ЯК ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛОГІСТ.....</i>	605
<i>Tarpai József: A KÁRPÁTALJAI MAGYAR KÖZÖSSÉG MEGMARADÁSÁT SZOLGÁLÓ KULTURÁLIS ÉS TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK AKTUÁLIS PÉLDÁI</i>	613

Уварова Г. Ш.: ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ГЕОГРАФІЯ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ	621
Щука Г. П. – Сокол Т. Г.: МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В ТУРИЗМІ: ПОТРЕБИ ТА МОЖЛИВОСТІ	629
<i>Környezeti problémák / Проблеми довкілля / Environmental problems.....</i>	635
Apró Anna: SZEMPONTOK A FÉNYSZENNYEZÉS OKTA- TÁSÁHOZ A TANTERVI SZABÁLYOZÁS VONAT- KOZÁSÁBAN	637
Csoma Zoltán – Háger Krisztián – Csoma Zsuzsanna: A VÉRKE CSATORNA ÜLEDÉKÉNEK NEHÉZFÉM-SZENNYE- ZETTSÉGE	643
Dobó Marianna: A VÁLTOZÁSKEZELÉSI MÓDSZERTAN ALKALMAZÁSÁNAK PROBLEMATIKÁJA A VÉ- DELMI IGAZGATÁS TÉRSÉGI TERVEZÉSÉBEN	651
Hafenschner, Viktória Priscilla – Jankó, Ferenc: ENVIRON- MENTAL CONTROVERSY ON THE GABCIKOVO- NAGYMAROS WATER DAM, THE DANUBE RIVER. THE ASPECTS OF HUNGARIAN SCIENCE	659
Hardi Tamás – Hegyiné Bolla Katalin: A SZUBURBANIZÁ- CIÓ KÖRNYEZETÁTALAKÍTÓ SZEREPE A GYŐRI AGGLOMERÁCIÓBAN	667
Гінзула М. Я. – Смілик О. В. – Тесьолкіна Т. С.: АНАЛІТИ- КА СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ МЕНЕДЖМЕН- ТУ ВОДНОГО СЕКТОРУ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	675
Ігнатишин В. В. – Іжак Т. Й. – Ігнатишин М. Б.: МОНІТО- РИНГ ГЕОДИНАМІЧНОГО СТАНУ ЗАКАРПАТСЬ- КОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОГИНУ	683
Ігнатишин В. В. – Вербицький С. Т. – Ігнатишин А. В.: ГЕО- ФІЗИЧНІ ПОЛЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ЕКОЛОГІЧНО НЕ- БЕЗПЕЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ЗАКАРПАТТІ.....	691
Kajati, György – Németh, Mercédesz: THE ROLE OF LOCAL PRODUCTS IN EDUCATION AND THE ERASMUS+ PROGRAM	699

<i>Kályko A. – Bászjuk T. – Cselle D. – Harcsák I.:</i> A POLISSZJAI-ALFÖLD FOLYÓINAK JELENLEGI ÁLLAPOTA ÉS KÖRNYEZETI PROBLÉMÁJA.....	707
<i>Лісовський С. А.:</i> РОЛЬ ГЕОГРАФІЇ У ВПРОВАДЖЕННІ ПРОЦЕДУРИ СЕО ПРИ РОЗРОБЦІ ПЛАНІВ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	713
<i>Solymos Karolina – Csoma Zoltán:</i> AKÁRPÁTALJAI-ALFÖLD TALAJAI FELVEHETŐ MIKROELEM-TARTALMÁNAK ÉS -ELLÁTOTTSÁGÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA ELTÉRŐ HATÁSMECCHANIZMUSÚ KIVONÓSZEREKBE.....	723
<i>Vince Tímea – Csoma Zoltán – Molnár D. István – Gönczy Sándor:</i> A FELSZÍNI VIZEK NEHÉZFÉM-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA A NAGYMUZSALYI ARANYBÁNYA MEDDŐINEK KÖRNYEZETÉBEN	731

АНАЛІТИКА СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ВОДНОГО СЕКТОРУ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Гінзула М. Я. – Смілик О. В. – Тесьолкіна Т. С.

Структурний підрозділ Київської міської державної адміністрації
комунальне підприємство «Плесо»
hinzula@gmail.com

Abstract

STRATEGIC DOCUMENT ANALYTICS
OF CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES WATER SECTOR MANAGEMENT
Hinzula, M. – Smilyk, O. – Tesolkina, T.

This article presents results of analysis of the water planning strategic documents of Bulgaria, Poland, Hungary and Ukraine. It revealed similar strategies. They are a pro-European vision for water management, implementation of an integrated water sector management system based on the basin principle and support for the development of environmental culture and open information policy.

Keywords: *water management, strategic documents, climate change, environmental policy*

Водні ресурси є основою стійкого розвитку та мають вирішальне значення для здоров'я екосистем та життя людини. Незважаючи на зниження промислово-антропогенного впливу, відповідного покращення стану поверхневих вод не спостерігається. Навпаки, простежуються негативні тенденції виснаження водних ресурсів та деградації водних екосистем. Причиною цьому є поява нових джерел забруднень та застарілість очисних систем. Значний тиск на водойми чинять процеси глобальних змін клімату. Так, впродовж останніх років спостерігається серйозне літнє обміління, що викликане тривалою дією сухої та жаркої погоди і нестачі опадів. Метеорологічні прогнози Східної Європи показують, що основні тенденції зміни клімату в майбутньому пов'язані зі збільшенням температури та зменшенням або несуттєвою зміною кількості опадів – відповідно зі зростанням посушливості клімату. За даними Центральної геофізичної обсерваторії ім. Бориса Срезневського, восени 2019 року на території міста Києва випало 63 мм опадів (Кліматологи Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського, підвели підсумки другої найтеплішої календарної осені у столиці за 139 років спостережень [Електронний ресурс]). Це лише 47% кліматичної норми. Паралельно з проявами обміління, кліматичний дисбаланс спричиняє серйозні повені та паводки. Варто відзначити,

що на даний момент законодавчих актів, які б визначали чіткий і послідовний поступ держави в напрямку адаптації до зміни клімату як окремого важливого напрямку реагування на цю проблему, немає. Тому управління водним сектором є пріоритетним завданням у період кліматичних змін.

Європейські дослідження показують, що зменшення забруднення економічно обґрунтоване тільки у разі незначного відхилення від природного до антропогенного стану, а повна редукція забруднення просто неможлива (David Pimentel, 2004). Ці міркування були причиною встановлення принципу відновлення до «доброго стану» у Директиві 1000/60/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» від 23 жовтня 2000 року (Директива 2000/60/ЄС, [Електронний ресурс]).

Основою стратегічного планування є створення системи, що дозволяє керівним державним установам та організаціям визначати пріоритети, мати в розпорядженні адекватні ресурси за цими пріоритетами та оцінювати ефективність діяльності керівних структур. Тому для ефективного управління водною сферою держави необхідно є розробка стратегічних документів державного планування. Також, стратегічні плани діяльності є інструментом оцінки ефективності роботи керівництва та зв'язку між органами державної влади, бізнесу та громадськості. При правильному виконанні стратегічного планування можна ефективно враховувати і управляти численними змінними, які впливають на державні плани і програми, і встановлювати важливі зв'язки між зацікавленими сторонами, дозволяючи їм працювати узгоджено для досягнення поставлених цілей (рис. 1). Налагодження ефективного менеджменту є інструментом вирішення проблем, пов'язаних з адаптацією стратегічного бачення менеджменту водного сектору України до вимог європейського законодавства.

Оскільки 2014 року була підписана Угода про асоціацію з ЄС, це дало підставу порівняти загальноєвропейський досвід впровадження стратегічних документів державного планування та розглянути успішні кейси менеджменту водного сектору. Метою нашого дослідження був аналіз 6 документів стратегічного планування у сфері управління водним сектором країн Центральної та Східної Європи.

Рисунок 1

Функціональна схема менеджменту водного сектору

Відповідно до мети нами були поставлені такі **завдання**:

1. Здійснити аналіз обраних документів стратегічного планування
2. Виявити подібні/відмінні риси та характерні особливості планування
3. Порівняти менеджмент – плани відповідно до запропонованих критеріїв

Об'єктом дослідження було 6 стратегічних документів:

- 1) Водна стратегія міста Києва 2020–2025 рр.
- 2) Зелена книга «Стратегія водної політики України»
- 3) Водна стратегія України на період до 2025 року (наукові основи)
- 4) Проект національної водної стратегії Угорщини
- 5) Стратегія розвитку та управління водного сектору та санітарії 2014–2023 рр. Республіки Болгарія
- 6) Проект водної політики Польщі до 2030 року.

Перші кроки інтеграції європейського законодавства у водний сектор України розпочалися 2014 року. З ініціативи наукових установ та громадських організацій була видана Водна стратегія України до 2025 року (наукові основи) (Водна стратегія України на період до 2025 року (наукові основи), 2015). Пізніше був представлений проект Стратегії водної політики України у форматі Зеленої книги (Зелена книга. Стратегія водної політики, [Електронний ресурс]).

На основі документу передбачається розробка проєкту правового акту Стратегія водної політики України. Унікальною в своєму роді є Водна стратегія міста Києва на 2020–2025 рр., що була розроблена з урахуванням світових тенденцій управління водним середовищем: басейновий принцип управління відповідно до ВРД 2000/60/ЄС та проведення компенсаційних заходів для пом'якшення наслідків глобальної зміни клімату (Водна стратегія міста Києва на 2020–2025 рр., 2019). При цьому були розроблені унікальні принципи з урахуванням сучасного екологічного стану міста Києва.

Варто відзначити, що всі українські документи стратегічного планування, які були проаналізовані, мають проєвропейський вектор впровадження та відповідають положенням ВРД ЄС. Досить потужним механізмом досягнення екологічних цілей є впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами. Наразі система управління використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів переважно носить галузевий та адміністративно-територіальний характер, внаслідок чого заходи з регулювання використання водноресурсного потенціалу часто виявляються малоефективними. Тому з метою впровадження басейнового принципу управління водними ресурсами і наближення водного господарювання до принципів сталості постає необхідність у розробці планів управління річковими басейнами.

Актуальним залишається запит суспільства на відкриту та систематизовану інформацію про якість водного середовища, зокрема про результати лабораторних аналізів та комплексних оцінок. Відкриття таких даних сприятиме активізації громадської участі у формуванні та реалізації екологічної політики водного сектору, посиленню громадського контролю, підвищенню ефективності державної політики. Сильною стороною аналізованих документів стратегічного планування є провадження відкритої інформаційної політики. Серед можливостей розглядають удосконалення водного кадастру та картографічну візуалізацію дифузного забруднення підземних та поверхневих вод.

На реалізацію стратегій в сучасному середовищі чинять тиск багато негативних факторів. Зокрема, однією з причин є нестійке політичне поле. Дії уряду та профільних міністерств мають хвилеподібний характер. Більшість із них продиктовані тимчасовими економічними чи соціальними викликами, політичною доцільністю

або корпоративними інтересами окремих владних груп, часто суперечать задекларованому курсу реформ, довгостроковим цілям стабілізації та економічного зростання.

До проблем, зумовлених відсутністю цілісної системи стратегічного планування, можна віднести такі: неузгодженість між різними стратегічними та плановими документами; відсутність чіткого зв'язку між плановими документами і бюджетом; відсутність єдиного підходу до планування, невизначеність статусу деяких стратегічних документів, політичних і юридичних наслідків їх невиконання; неефективну систему оцінювання державної політики та відсутність відповідальності за прийняття неефективних управлінських рішень.

Особливо гостро постає питання фінансування заходів для досягнення цілей стратегій. На жаль, виділення коштів з державного бюджету на водний сектор є незначним, тому постає питання у пошуку додаткових джерел фінансування, зокрема від грантових фондів та стейкхолдерів. У Водній стратегії міста Києва 2020–2025рр. та Водній стратегії України до 2025 року передбачено отримання додаткових небюджетних коштів.

У Водній стратегії міста Києва 2020–2025рр. та Зеленій книзі «Стратегія водної політики України» передбачені ключові заходи та шляхи їх реалізації. Такі індикатори дозволять у майбутньому отримати наступну інформацію: чи досягнуті поставлені цілі, чи задоволені потреби усіх зацікавлених сторін, чи контролюються процеси, що протікають, чи потребує удосконалення процес організації управління і де саме. Проте, зауважимо, що Україна – не член ЄС і не кандидат на членство, тому немає механізмів контролю за дотриманням екологічної політики і права як, в ЄС, що в свою чергу створює проблему неефективного виконання цілей стратегії, відсутності відповідальних за реалізацію та впровадження документів стратегічного планування.

У стратегіях ЄС передбачається включення до освітніх програм технічних та вищих навчальних закладів професійних спеціальностей щодо управління водними ресурсами (*Polityka wodna państwa do roku 2030, 2011*). Розвиток кадрового потенціалу є невід'ємною частиною ефективного управління у сфері водного сектору. Це створить базу молодих спеціалістів, що будуть мати відповідні знання в екологічному управлінні водними ресурсами, що в свою чергу значно підвищить результативність розробки та реалізації стратегічних

планів у водному секторі. У Водній стратегії України на період до 2025 року (наукові основи) лише частково охоплюється питання підготовки та перепідготовки кадрів.

Прикметною рисою Європейських стратегій є розроблення декількох сценаріїв виконання завдань та досягнення цілей (Kvassay Jenő Terv, 2015; Strategy for development..., 2014). Сценарії включають диференційовані механізми фінансування для досягнення цілей стратегії. Так, у разі обмеження одного, активізуються додаткові, що дозволяє продовжувати реалізацію поставлених завдань. Термін досягнення результатів, впровадження політичних заходів та фінансові витрати залежать від вибору відповідного сценарію. В українських стратегіях не передбачена розробка аналогічних сценаріїв, що значно знижує ефективність та результативність реалізації цілей в умовах нестабільної фінансової та політичної ситуації у державі.

Нижче наведено порівняльну таблицю документів стратегічного планування водного сектору країн Центральної та Східної Європи за обраними критеріями, що були отримані в результаті проведення SWOT-аналізу документів (рис.2).

Рисунок 2

**Порівняльна таблиця документів
стратегічного планування за вказаними критеріями**

Критерій	Водна стратегія міста Києва 2020-2025 рр.	Зелена книга «Стратегія водної політики Україна»	Водна стратегія України на період до 2025 року (наукові основи)	Стратегія розвитку та управління водного сектору та санітарії 2014-2023 рр. республіки Болгарія	Проект національної водної стратегії Угорщини	Проект водної політики Польщі до 2030 року
Наявність механізмів недержавних джерел фінансування	Власні кошти підприємства та кошти меценатів	Створення Фонду охорони довкілля та водного сектору	Включення позабюджетних коштів переважно бізнесового походження	Гранти країн-ЄС	Фінансова підтримка бенефіціарів ЄС	Фінансова підтримка ЄС, інвестиційна діяльність та неінвестиційні проекти
Залучення громадськості та міжсекторальне партнерство	Кооперація громади, бізнесу та влади	Частково передбачено	Громадські дії до вирішення питань екологобезпечного використання та охорони водних об'єктів	Розроблено міжгалузеву стратегію, що охоплює повний комплекс відповідних заходів; підвищення обслуговування користувачів	Зміцнення відносин між водним сектором і зацікавлених сторін	Залучення громадськості у підтримці національної водної політики
Розвиток кадрового потенціалу	Не передбачено	Не передбачено	Вдосконалення системи управління підготовки та перепідготовки кадрів	Не передбачено	Розроблено шляхом впровадження моделі «водної кар'єри» для молодих спеціалістів	Передбачено
Мінімізація ризиків від шкідливої дії вод	Не передбачено	Передбачено адаптаційні заходи до повеней, паводків, посух та підтоплень	Передбачено управління паводковими ризиками	Не передбачено	Мінімізація паводкових ризиків відповідно до Директиви 2007/60/ЄС про оцінку і управління ризиками затоплення	Комплекс заходів для посилення безпеки від повеней та захисту від посухи
Впровадження інтегрованої системи управління водним сектором	Передбачено надання культурно-рекреаційних екосистемних послуг для населення міста водоймами	Передбачено	Передбачено	Передбачено	Передбачено	Передбачено
Розвиток екологічної культури та відкрита інформаційна політика	Окреслено шляхом надання культурно-рекреаційних екосистемних послуг для населення міста водоймами	Впровадження автоматизованої інформаційної системи «Відкрите довкілля»	Відкрита система моніторингу	Відкритість процесу встановлення тарифів на водокористування для населення	Спрощення доступу до інформації про якість води, поширення знань з екологічної освіти у школах, релігійних та публічних громадських установах (бібліотеки, музеї)	Забезпечення загального доступу до екологічної інформації шляхом реалізації принципів сумісності та обміну інформаційними ресурсами
Альтернативні сценарії управління	Відсутні	Відсутні	Відсутні	Розроблено 5 сценаріїв розвитку	Розроблено 5 сценаріїв розвитку	Відсутні

Таким чином, аналіз документів стратегічного планування водного сектору обраних країн показав схожість українських стратегій у таких аспектах:

- ✓ проєвропейському баченні управління водними ресурсами, орієнтуванні на положення Водної рамкової директиви ЄС та інших європейських документів;
- ✓ впровадженні інтегрованої системи управління водним сектором, що базується на басейновому принципі;
- ✓ розвитку екологічної культури та відкритої інформаційної політики.

Характерними відмінностями європейських стратегій є:

- наявність альтернативних сценаріїв менеджменту сектору, що передбачає різні джерела фінансування та термін досягнення запланованих цілей;
- одним із важливих інструментів для покращення менеджменту водних ресурсів в країнах ЄС є активний розвиток кадрового потенціалу, чого в українських документах не передбачено. Узагалі, престиж професії працівника водного сектору на українському ринку праці є мізерним, тому необхідним є створення додаткових стимулів для заохочення молодих спеціалістів;
- зважаючи на членство Болгарії, Польщі та Угорщини в ЄС, вони мають розроблені процедури моніторингу, звітності та контролю за проведеною діяльністю, що мінімізує ризики уникнення відповідальності за виконані дії.

Завдання, які необхідно вирішити: слабка розробленість і відпрацьованість індикаторних показників, недостатня інформаційна відкритість під час написання стратегії, основний зміст, розробка та реалізація стратегій ґрунтується на застарілих або неадаптованих до сучасних реалій України підходах та концепціях.

Замість висновку: для управління таким складним природним ресурсом як водний необхідні кваліфіковані кадри, сучасні програмні продукти для створення якісних звітних матеріалів, програм із прогнозування, ефективна система моніторингу з міжнародною відповідністю, сприятливий політичний фон, отже, питання захисту водних ресурсів від забруднення успішно можна реалізувати у випадку успішної консолідації дій уряду, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та громадянського суспільства за умови відповідно фінансування.

Література

- Kvassay Jenő Terv. Nemzeti Vízstratégia. 2015: Режим доступу https://www.vizugy.hu/vizstrategia/documents/CE3BFF09-6D1B-4C8F-88B3-CDF70D2AF133/KJT_151120.pdf [угорською].
- Pimentel, D. 2004.: Water Resources: Agricultural and Environmental Issues. BioScience. Volume 54, Issue 10. 909–918.
- Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016. 2011: Режим доступу <https://mdwe70.pl/documents/1237983/1240047/img/e2f3addf-f600-4b70-820c-f58efef683b> [польською].
- Strategy for Development and Management of the Water Supply and Sanitation Sector in the Republic of Bulgaria 2014–2023. 2014: Режим доступу <https://www.mrrb.bg/static/media/ups/articles/attachments/62198bceb42f42e4db4f3864ebdf5ffe.pdf> [англійською]
- Водна стратегія міста Києва на 2020–2025 рр., 2019. КП «Плесо», 75 с.
- Водна стратегія України на період до 2025 року (наукові основи), 2015. Київ, 46 с.
- Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» від 23 жовтня 2000 року. Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_962
- Зелена книга. Стратегія водної політики. 2018: Режим доступу drive.google.com/file/d/1_jvIralY1JB6qu4tOqDVam3B7jd7LHGh/view.
- Кліматологи Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського підвели підсумки другої найтеплішої календарної осені у столиці за 139 років спостережень. 2019: Режим доступу http://cgo-sreznevskyi.kiev.ua/index.php?lang=uk&fn=news_full&p=1&f=news-cgo&val=2019-12-02-14-58-03-42&ko=

Т– 32 Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями. Збірник наукових робіт Міжнародної наукової географічної конференції «Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями», Берегове, 26–27 березня 2020 року. Том 2 / Редакційна колегія: Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянський, Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца, Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп, Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. – 356 с. (угорською, українською та англійською мовою)

ISBN 978-617-7868-12-4

ISBN 978-617-7868-14-8 (Т. 2)

Двотомний збірник містить матеріали доповідей міжнародної наукової географічної конференції «Соціально-географічні процеси в Східно-Центральній Європі: проблеми, тенденції, напрями», яка мала відбутися 26–27 березня 2020 року в Закарпатському угорському інституті ім. Ф. Ракоці ІІ (м. Берегове), однак через епідемію коронавірусу та запровадження карантину була відкладена.

УДК: 911.3(4-11)(4-191.2)

Наукове видання

СОЦІАЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ
В СХІДНО-ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ: ПРОБЛЕМИ,
ТЕНДЕНЦІЇ, НАПРЯМИ

Міжнародна наукова географічна конференція
Берегове, 26–27 березня 2020 року

Збірник наукових робіт

Том 2

2020 р.

Редакційна колегія:

*Олександр Бергхауер, Лорант-Дейнеш Давід, Мирослав Дністрянський,
Дюло Фодор, Лівія Гергей, Шандор Генці, Тібор Іжак, Андрій Моца,
Стефан Молнар Д., Йосип Молнар, Тібор Нодь, Наталія Олаг, Гейзо Папп,
Еники Шаш, Галина Щука, Атілла Товт, Тімео Вінце, Ольга Вірван*

Технічне редагування:

Олександр Добош

Верстка:

Вікторія Товтін, Ласло Веждел, Олександр Добош

Коректура:

Беатрікс Пустой-Тарці, Едіна Шін, Олександр Кордонець, Томаш Врabelь

Обкладинка:

Стефан Молнар Д.

Відповідальні за випуск:

Льдіко Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88 000. Електронна пошта: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Підписано до друку 28.07.2020. Шрифт «Times New Roman».
Папір офсетний, щільністю 80 г/м². Ум. друк. арк. 28,7. Формат 70x100/16.
Замовл. №1861/2. Тираж 300.